

PROBUZENÍ

Unavila se noc, vybledly stíny a mezerou záclon počalo vnikati šero.

Strnule setrvávala hmota v své urputné bezcitnosti, jako by tohoto dne nemělo nastati probuzení. Dvojnásob těžké se zdálo i tělo, jako by složeno bylo z kamení neživého, okolo něhož jen nevšimavě chodí světlo i stín. Jistě už byla hodina denní, ač zkalen byl boží den sklem neprůhledným a nebesa před očima byla jen tkaná. Mdlé bylo však tělo; snad opravdu vložen byl do něho kámen. Nemohla dosud se vzbuditi paměť; jen těžce se probouzel strach.

S bázlivou nejistotou se pohnula šíje, s bázlivou nejistotou se chystaly oči k pohledu vyhýbavému, který chce viděti a který chce neviděti.

Vnikalo šero jen mezerou záclon. Zkalen byl boží den sklem neprůhledným a nebesa před očima byla jen tkaná.

Nejinak tedy než kdykoliv před svítáním leželo tělo pod nebesy na loži vysoko stlaném. Jen na jiné straně než jindy se ukázala dnes mezera záclon, již vnikalo šero nového dne, jako by otočil někdo to lože, jako by obrátil někdo to tělo.

Opět se s bázlivou nejistotou pohnula šíje; opět se s bázlivou nejistotou chystaly oči k pohledu vyhýbavému, který chce viděti a který chce neviděti. Vždyť vnikalo šero jen mezerou záclon —

Nejinak tedy než kdykoliv před svítáním leželo tělo pod nebesy na loži vysoko stlaném. Jen to bylo divné, že nebylo samo.

Ne, nebylo samo; jiné tu ještě leželo při něm, ať patřilo k němu či nepatřilo.

Byla to pravda. Ležel zde muž. Nic nepomáhal už pohled, který chce neviděti. Váhavě probírala se paměť, bojíc se odpovídati.

Byla to pravda. Ležel zde muž, kterého dobrovolně přijala na boky své a kdykoliv bude teď chtít, přistoupí k ní a k únavě její přiloží únavu svou, aby nezapomněla, že mu je podrobena už navždy a neodmluvně . . .

Bázní se zachvěla duše, vidouc se v zajetí tělesnosti tak nenasytné a rozmnožené. Tak tedy poznávala den otroctví svého.

Zachvěla se.

Zkroušeně počala kvílet duše, vidouc se v zajetí tělesnosti tak nenasytné a rozmnožené. Zkroušeně toužila po návratu do domu otcovského, kde by se mohla postavit a opřít o stěnu vlastní. Ale zda nezměnil se ten dům za tuto noc? Bude-li moci ještě tam vstoupiti sama a mlčet anebo promluvit podle své vůle? Či stane-li se s tím domem, jakmile tam nyní vstoupí, totéž, co stalo se s ní?

Nic nepomáhal už pohled, který chce nevidět. Ležel zde muž, kterého dobrovolně přijala na boky své, a kdykoliv bude teď chtít, přistoupí k ní a pojme ji neodbytně, aby nezapomněla, že je mu podrobena už navždy.

Neskutečný se jí zdál teď otcovský dům, jako by už byl prodán a stržen. Nikam by neutekla, všude by vydali ji do rukou jeho, spíše však ze strachu před pohoršením by se vrátila sama. Takové tedy jest milování; takové tedy jest probuzení.

Záhy se vzbudí i on. Znova se v očích jeho ukáže žádostivost, před kterou nebude uniknutí —

Zatím však spal.

Jistě se vzbudí. Záhy se vzbudí —

Zatím však spal.

Rozhlížela se.

Ach, ještě jest domov, který nebývá prodán ani stržen a se kterým nikdy se nestane to, co stalo se s ní. Už aby tam byla!

Rozhlížela se.

Ano, tam půjde. Bude menší než včera; nevstoupí směle, nebude hledět vzhůru tak neostyšně. Zkroušeně poklekne v koutě a mluvit bude jen slzami.

Otče! Takto tedy přicházím dnes!

Slezla a rozhlížela se. Nic nebylo připraveno k umytí těla a k očištění, a přece se neslušelo volati někoho sem, aby snad nepovstaly zlé řeči v domě.

Ovšem, už viděla dobře, že byl tady příbytek cizí, kam vstoupila okázale, počínajíc si jako paní tohoto domu. Nyní pak ráda by odešla tajně; ráda by vyhladila z paměti svědků, že vstoupila sem; ráda by — ach!

Nic tedy nebylo připraveno k umytí těla. Jen takto, jak byla, musila spěchat k Otci, aby ji viděl beze všech ozdob a krásy, aby ji viděl jen v bídě a zkroušenosti, pláčící v koutě. Jen slzami úpěnlivými přikrytí mohla tvář zahanbenou, která už nebyla její.

Tu spatřila před sebou zrcadlo na zdi a v zrcadle spatřila tvář. Bezděky déle než chtěla patřiti musila na ni. Mělo to zrcadlo ukazovati podobu její. Mohlo se toto však zdáti jen nezkušenému. Ne, nebyl to obraz její. Jejím snad bylo to ustrojení, jež ukazovalo ženu; nebyla její ta tvář —

Zbledla.

Jak tedy mohla by přijíti k Otci, nemajíc ani své tváře? Jak mohla by vyjít z domu a ukazovati všem lidem podobu muže, s kterým spala?

Ztratila tvář. Kdyby ji chtěla hledati, musila by se obrátiti za sebe a rozhrnouti záclonu lože. Snad by tam ještě něco z ní našla.

S úzkostí opět nahlédla do zrcadla. Ne, nebyl to sen. Jistě to byla tvář Šimona Vlka.

Obrátila se. Měla snad vzbuditi Šimona Vlka a prositi ho, aby jí vrátil tvář její? Jakou však tvář měl nyní on sám?

Zaváhala.

Ne, pravila si, chvějíc se silně; nejsou to čáry a kouzla. Tak dopustil Bůh —

Otče, zaúpěla, takto dnes přicházím k tobě, ale přicházím přece!

Už však aby tam byla!

Tu náhle a neostyšně se ozvala paměť.

Nebyl zde přece příbytek její. Ona pak sama se ujala klíče a zamkla. Kam ten klíč položila?

Pomalu se jí zjevovalo v paměti světlo divné, řeřavé, poskakující, jako by v něm byl ten klíč, který odložila. A tu se již rozpomínala. Bázlivě kráčela k tomu místu. Neviděla již ohně; neviděla klíče. Poklekla a přehrabovala popel. Klíče však tam nebylo. A nebylo tam ani škváru, jako by rozplynul se klíč a vnesen byl ohněm.

Popadl ji strach.

Což zamkla se proto, aby zde zůstala navždy? Mohla by ovšem vzbuditi Šimona Vlka; snad mohl by vypáčiti dveře. Jaký však byl by to počátek dne?

Obtížně uvažovala, obtížně odporovala své bázni. Nepřišla přece sem ze svévole a z prostopášnosti. Jak se to stalo? Vždyť byl-li vržen klíč do plamenů, bylo to proto, aby neunikl Šimon Vlk.

Otevrou-li se však nyní dveře?

Mohla se ubrániti bázni kterékoliv, nikoliv však této. Otevrou-li se nyní samy —

Ale ne! Vždyť ztratila tvář svou; sama měla teď tvář Šimona Vlka.

Bezradně přistoupila k záludným dveřím, a nedbajíc nesmyslnosti té věci, popadla kliku, jakoby v naději pošetilé, že nebyly zamčeny dobře.

Tu spatřila ve dveřích klíč a zavravorala, a do očí vstoupily jí slzy.

Vždyť přece nezapomněla jen na Evu; vždyť zapomněla na všecko, i na sebe. Proto se musila lekatí všeho, i mezery v záclonách lože —

Ach, chtěla-li nalézti sebe, musila jíti a rozhrnouti záclony lože. Tam byla její bytost. Tam spala.

Spěchala, aby tak učinila. Měla snad vzbuditi Šimona Vlka a prositi ho, aby jí odňal svou tvář a vrátil jí její, aby snad oba neupadli v neštěstí? Či měla se pomodlití, aby zrušeno bylo to kouzlo?

Odhrnula záclonu lože, aby spatřila muže, aby spatřila tvář. S úžasem zahleděla se do této tváře.

Hleděla, neviděla, viděla, nehleděla, až si pak zakryla oči. Ať tedy pouze Bůh sám rozezná každého z nich, či raději ať jich už nerozeznává, a to, co jest jeden, ať jest i druhý! Kterak však mohla teď políbíti Šimona Vlka, nechtěla-li políbíti vlastní svou tvář? Kterak však mohla teď zaplesati, aniž velebila a oslavovala sebe?

Nemohla dříve vzbuditi Šimona Vlka, dokud by o této radosti své nepromluvila s Otcem —

DOBŘE JITRO

Zblízka už nahlížel den do oken domů a nikoliv bez uleknutí viděly oči, že není už hodina časná.

Dosud však ležel žid na posteli. Snad opravdu spal. Nicméně zdálo se bezpečnější bez trepek vyjítí odtud a zavřítí za sebou tiše.

Ležel žid na posteli s očima zavřenýma a odvrácen ke zdi. Možná že očima zavřenýma jen zapíral bdění. Chtěl-li však, aby se zdálo, že spí, ať se tak zdá —

Ach Judito, spíš, či pláčeš strachem?

Šla bosa. Všecko se podařilo. Neslyšitelně se pohnula klika, zapomněly skřipati dveře. Ohlédla se.

Ležel žid na posteli a tvář jeho byla bledá. Věru byla ta noc toliko zapíráním, ať naděje, plné strachu, či toliko strachu. Ať tedy spí!

Zavřela za sebou dveře. Náhle si nemohla vzpomenouti, kam dala klíč, zda skryla jej v noci v svém loži, či zapomněla-li jej vytáhnouti. Proč se žid přetvařuje? Či opravdu spí?

Nejistě pokusila se otevřítí dveře. Otevřely se. Spatřila sestru a ulekla se. Ulekla se i sestra.

Čeho se polekala, přemítala Eva. Bylo snad něco na jejím obličejí, či na jejích šatech, zajisté pomačkaných, co budilo pohoršení? Snad opravdu podobala se osobě prostopášné, vždyť probděla noc a spala jen kradmo. A kdyby se ukázalo, že v komoře její spí žid —

Nebyl však čas příhodný k otálení. Polekala se snad sestra, ona však též.

Celou zajisté noc Judita odpočívala v rozkoši smrti a sladké jest jitro milujících. Nebyla přece tato noc krátká a byla už hodina pozdní. Ať tedy Judita vidí, že přichází neumyta a neučesána a bez opánků, že pomačkaná jest sukně její, jako by vyhnali ji či jako by utekla tajně!

Vstoupila do světnice.

A Judita žasla. Hodila přece klíče do plamene, a Eva jej vzala a vyšla. V Eviných rukou byl klíč její pýchy i jejího štěstí. Zatímco odpočívala v náručí milujícího, probděla Eva tu noc, ať v prostopášnosti, ať v pláči. A teď stála před ní, bledá a nevyspalá, ač její pohled i nyní zdál se pln potměšilosti.

„Nehleď teď na mne,“ počala mluvití Eva, „a neptej se mne; dosti máš starostí svých.“

Pomalou odpovídala Judita.

„Neptám se na nic —“

„Hádám,“ spěchala Eva, „že nepochybiš, vyjdeš-li odtud co nejrychleji.“

Cizí se zdál ten hlas, tvrdá ta slova. Statečně bylo však třeba snášeti pohled, ať jakkoliv potměšilý.

„Nezapomeň,“ mluvila Eva, „že je dnes úterý masopustní a zítra již Škaredá středa. Víš přece, že je teď třeba prositi kněze a přivéstí svědky, neboť jest poslední den a hodina pokročilá.“

Sklonila Judita hlavu.

„Odplat' ti Bůh za tvé milosrdenství!“

Tu okřála Eva a na její tváři se ukázal úsměv.

„Nermuť se, sestro, a nereptej proto, že jinak se stalo, než ses domnívala! Teď však už pospěš, abys tím veseleji se vrátila zanedlouho s ženichem svým!“

Roztržitě naslouchala Judita, jako by naslouchala dešti.

„Vzbuď tedy,“ odpovídala, „Šimona Vlka!“

Pomalou otvíraly se dveře. Mdle zajiskřilo se zvenčí růžové světlo lampy.

„Jdu,“ zašeptala, „k pateru Martinezovi.“

Už sestupovala; jen tesklivě pohlížela na světlo lampy. Dohořivalo.

ŽENA A KNĚZ

Už vyšel.

S úšklebkem podezřivým už zdáli pohlížel na ni, jako by neviděl rád oči tak zkormoucené a slzy tak hojné.

„Vstaň,“ kázal jí tvrdě, „a pověz mi krátce, proč pláčeš!“

Vstala. Jen obličej její zůstával skloněn.

Neměl kněz zalíbení v obličejích tak pokořeném.

„Poznala jsi muže?“

Rychle se zdvihal obličej pokořený a byl na něm úžas.

„Dostí již,“ bránil jí kněz, ač dosud nepromluvila jediného slova; „vidím, že máš již obličej nový. Ukaž mi tedy i srdce a řekni mi pravdu: Lituješ toho?“

Lekla se ne tak těch slov jako těch očí, i zarděla se.

„Odpověz rychle,“ naléhal kněz; „lituješ toho či nelituješ?“

Cítila nyní, jak mizí jí zardění z tváří.

„Ne,“ pravila pevně, „nelituji.“

„Co tedy chceš?“

„Jest přece poslední den před časem zakázaným.“

Kroutil kněz hlavou.

„Kde však jest muž?“

„Přijde, až opatří svědky.“

Opět kroutil kněz hlavou.

„A kdo je ten muž?“

„Šimon Vlk.“

Tvrdě se udeřil kněz do hlavy pěstí, jako by trestati chtěl svou nepozornost.

„Proč jen jsem nevěřil očím, když jsem ho poznal v tvém obličejích! Teď teprve vidím, proč jsem se ptal, zda lituješ toho či nelituješ —“

„Nelituji a nebudu litovati.“

„I toto jest dobré. Víš však, že slíbil, že vydá se na

pout do Svaté země? Těžce jen došel by spasení svého, kdyby chtěl zrušit slib. A víš, s jakým nebezpečím spojena bývá taková pout? Nebudeš tedy litovati, že připraviti máš ženicha svého napolo k svatbě a napolo k pohřbu?“

„Nelituji a nebudu litovati.“

„Slibuješ toto na místě božím?“

„Slibuji.“

„Pak tedy dobře se stalo, co státi se mělo, a věř, že už požehnal Bůh tobě i jemu. Dobře jsi učinila, že jsi mu důvěřovala, a vidím, že předejdeš za to manžela svého do Svaté země. Nic tedy se neboj, a jako jsi spěchala k svatbě, tak pospěš i k rozloučení!“

Příliš rychle odešel kněz. Nemohla spěchati tak, jako on, neboť byla ta slova v srdci těžká. Na mnohé věci chtěla se ptáti, ale již neměla koho. Jen střevíce její se stydlivě ptaly kamenů dlažby, ty jí však odpovídaly jen duněním hrobů.